

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LVI (50)

Štev. (Nº) 43

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

30 de octubre - 30. oktobra 1997

Kot zavedni Slovenci Dva pomladna kandidata

V našem listu z dne 2. oktobra smo objavili obvestilo o razpisu volitev za predsednika Republike Slovenije, ki bodo v nedeljo, 26. novembra in kako naj se teh volitev udeležimo Slovenci po svetu. Podatke so nam posredovali iz tajništva SKD kot tudi iz osrednjega urada Svetovnega slovenskega kongresa. Pisali smo tudi o sporočilu našega poslanca Marjana Schiffrerja o postopkih SKD pred ustavnim sodiščem. Novica je povzročila veselje, ker sta narodna in državna zavest med nami še čvrsti in želja po udejstvovanju na zavidljivi višini.

A že začetek sam je nakazal, kakšen bo poznejši razvoj. Prvo sporočilo je bilo takorekoč privatnega značaja. Čakali smo uradnega obvestila Republiške volilne komisije, notranjega ali zunanjega ministrstva; a zaman. Kot državljani, ki stalno bivajo v tujini, smo takorekoč obsojeni, da vsakokrat posebej zahtevamo vpis v volilni imenik, kar predpostavlja dodatne zapreke in napore. Pričakovali smo tudi obrazcev za ta vpis. Ničesar ni bilo. Spoznali smo torej kot že mnogokrat v preteklosti, da smo prepuščeni sami sebi in da je le od nas odvisno, če hočemo doseči, da se čim večjemu številu rojakov omogoči udeležba na volitvah.

Pričeli smo široko akcijo, ki so jo organizirali vodstvo Konferenca za Argentino Svetovnega slovenskega kongresa ter načelstva Slovenskih krščanskih demokratov in Socialdemokratske stranke v Argentini. Tiskali smo obrazce, ki smo jih potem razpečali po vsej tej ogromni državi. Prejeli so jih rojaki po vseh okrajih Velikega Buenos Airesa, dospeli so v Mendoza, Bariloche, Miramar in celo v Comodoro Rivadavia. Z isto naglico so jih rojaki morali vrniti izpolnjene, da smo jih potem zbrali v pisarni Zedinjene Slovenije in jih poslali v Ljubljano. Osebo jih je odnesel rojak, ki je tiste dni potoval v Slovenijo. V četrtek, 23. oktobra, en dan pred zapadom objavlj-

jenega roka, je bilo vse že varno na Republiški volilni komisiji. A ko smo mi že odpošiljali zahtevke, je šele iz Ljubljane na veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu prišlo navodilo, kaj naj Slovenci v Argentini storimo, da bomo lahko volili.

Ob vsem opravljenem pa je treba posebej poudariti, da tega ne bi bilo mogoče izvesti v tako kratkem času in v tako težkih razmerah, kot so v Argentini zaradi razdalj in zaradi raztresene naseljenosti rojakov, če ne bi bilo med nami toliko idealizma, pa tudi discipline in uspešnosti. Na tem mestu naj vsem, ki so tako požrtvovalno in nesebično sodelovali, izrečemo najiskrenejšo zahvalo. Posebej razveseljuje pa je dejstvo, da je bil odziv mladih močnejši kot kdarkoli prej.

In še z nekega drugega kota hočemo osvetliti vse to delo. Opravljeno je bilo, ko dejansko sploh še nismo vedeli, kdo bo kandidat, ki ga bomo lahko volili; še več, ne da bi vedeli, če bomo sploh imeli kandidata, ki ga bomo mogli mirne vesti voliti. V tem se je naša emigracija znova izkazala kot zrela, idealistična in požrtvovalna.

Zavedamo se, da so volilni roki tudi v naprej izredno kratki. V prid nam je, da je na pobudo SKD ustavno sodišče za pet dni podaljšalo rok za ugotavljanje glasov, ki pridejo po pošti iz tujine. A tudi če bo volilna komisija poslala zahtevane volilnice pravočasno, jih bo treba potem overiti, izpolniti in vrniti. Čaka nas nov napor, a smo nanj pripravljeni.

Ob vsem tem pa zahtevamo in trdno upamo, da se spremeni volilni zakon na tak način, da se Slovincem po svetu ne bo treba nenehno boriti za možnost voljenja kot srednjeveškim tlačanom za „staro pravdo“. To ni miloščina, za katero bi morali nenehno prositi, to je pravica, ki nam pripada in kateri se nočemo in kot vestni državljani sploh ne moremo odpovedati.

V prostorih poslanske skupine krščanskih demokratov so se 24. t.m. trije predstavniki pomladnih strank sešli z obema predsedniškima kandidatom, dr. Jožetom Bernikom in dr. Ludvikom Toplakom. Po dokaj ostrih tonih med voditelji pomladnih strank Janezom Janšo, Lojzetom Peterle in Marjanom Podobnikom je očitno, da bosta SKD in SDS vložili kandidaturo dr. Jožeta Bernika, podprto s podpisi desetih poslancev, SLS pa bo s podpisi treh poslancev podprla kandidaturo dr. Ludvika Toplaka.

Predsednik Slovenske ljudske stranke (SLS) Marjan Podobnik je po predstavitvi dr. Jožeta Bernika - ki sta ga za predsedniškega kandidata že podprli SDS in SKD - pred izvršilnim odborom SLS dejal, „da bi bilo prav, da bi vse tri stranke slovenske pomladi podprle oba kandidata, torej dr. Jožeta Bernika in dr. Ludvika Toplaka“.

Predsedniki strank so se v soboto zvečer pogovarjali tudi o tem, kako naj stranke ravnajo v drugem krogu; če bo do njega prišlo in če bo na njem nastopil kakšen od njihovih kandidatov. Ljudska stranka je že pred časom predlagala, zdaj pa na tem predlogu vztraja, da naj v drugem krogu vse tri stranke podprejo tistega od dveh kandidatov, ki bo zbral več glasov. A krščanski demokrati in socialdemokrati nad Podobnikovim predlogom tudi v soboto niso bili preveč navdušeni: „O tem se bomo pogovarjali, ko bo in če bo do drugega kroga sploh prišlo,“ je dejal Peterle. Janša pa pravi, da se ne misli obvezovati za nekaj, za kar se sploh ne ve, ali se bo sploh zgodilo. Menil je, da bi volilce zgolj zmedli, če bi morali podpreti le enega kandidata v drugem krogu.

Možni kandidat za predsedniške volitve Ludvik Toplak, ki ga podpira Slovenska ljudska stranka, se je 25. oktobra predstavil vodstvom Slovenskih krščanskih demokratov in Socialdemokratske stranke. Predstavil je programske teze in svoj pogled na posamezna tekoča programska vprašanja.

Ludvik Toplak je po srečanju povedal, da še ni dokončne odločitve o tem, ali bo dobil podporo SKD in SDS, saj se morajo o tem med seboj dogovoriti prvaki strank. Zatrdil je, da je še vedno pripravljen kandidirati s podporo vsaj ene od strank.

dr. Jože Bernik

Predsednik SDS Janez Janša je poudaril, da predstavo stranke svoje odločitve o podpori Jožetu Berniku, ki jo je sprejelo prejšnji teden, ne bo spreminjal. Toplak je po ocenah SDS namreč bistveno manj primeren kandidat od Bernika.

Predsednik SKD Lojze Peterle je po predstavitvi Ludvika Toplaka na organih te stranke izrazil dolo-

čene zadržke do njegove kandidature in ocenil, da je Bernik primernejši kandidat.

TOPLAK ODPSTOPIL

Tik pred zaključkom lista smo zvedeli, da je v torek, 28. zvečer dr. Toplak odstopil od kandidature za stranko SLS, kot pravi „zaradi napadov v tedniku Demokracija“. Člani SDS in SKD se sprašujejo, če ni bilo že prej načrtovano, da bi kot edini pomladni kandidat tik pred koncem odstopil in bi tako vsa desna stala brez kandidata.

Po drugi strani pa sta na ljubljanskem gradu predsednika Peterle in Janša predstavila dr. Jožeta Bernika kot skupnega kandidata SKD in SDS.

Ustavno sodišče podaljšalo sprejem glasovnic

Od našega poslanca v Državnem zboru Marjana Schiffrerja smo dobili naslednji prepis sodbe Ustavnega sodišča RS, ki je prav zaradi težav pri sprejemanju pošte z glasovnicami od izseljencev po svetu

odločilo, da se podaljša za pet dni po volitvah sprejem glasovnic. Enako se pres-tavi datum za morebitni drugi krog volitev za en teden, da tako izseljenci lahko dobijo in odgovorijo vnovič.

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku, začetem na pobudo politične stranke Slovenski krščanski demokrati, na seji dne 9. oktobra 1997

odločilo:

1. Del zadnjega stavka 87 člena Zakona o volitvah v Državni zbor (Uradni list RS, št. 44/92), ki se glasi: „pri čemer upošteva glasovnice, ki so prispele po pošti do 12. ure na dan po dnevu glasovanja“, se razveljavi, kolikor se nanaša na glasovnice volilnih upravičencev, ki so na dan glasovanja v tujini, ker tam začasno ali stalno prebivajo.
2. Če Državni zbor ne nadomesti delno razveljavljenega dela določbe iz prve točke tega izreka z novo določbo tako, da bi ta veljala že za volitve predsednika republike v letu 1997, morajo pristojni volilni organi pri ugotavljanju izida glasovanjem po pošti iz tujine na volitvah predsednika republike v letu 1997 upoštevati glasovnice, ki so prispele do njih najkasneje do 12. ure petega dne po dnevu glasovanja.
3. Republiška komisija mora v primeru, da pride do ponovnega glasovanja (drugega kroga) na volitvah predsednika republike v letu 1997, razpisati ponovno glasovanje tako, da bo opravljeno v nedeljo 14. decembra 1997.

Amandma k proračunu

Parlamentarna komisija za Slovence v zamejstvu in po svetu (KSZS) je na seji 24. oktobra soglasno sprejela amandma k predlogu proračuna za leto, ki predvideva, da se postavka Urada za Slovence v zamejstvu poveča za 490 milijonov tolarjev.

Predstavniki vlade so že večkrat ponovili, da proračun v nobenem primeru ne bo povečan, državna sekretarka za Slovence po svetu Mihaela Logar pa je dejala komisiji, da se vlada o amandmajih še pogaja in da odločitev o tem še ni sprejeta. Po besedah Logarjeve vendarle „obstaja majhna možnost, da pridemo skupaj“. Opozorila je še na „izrazito neenakopravno obravnavo“ pri dodeljevanju sredstev organizacijam Slovencev po svetu: Slovenska izseljeniška matica dobiva veliko denarja, s katerim financira tudi svoje osnovne dejavnosti, plače, material, itd., (čeprav je na-

loga Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu izključno financiranje programov posameznih organizacij), Svetovni slovenski kongres dobiva zelo malo sredstev, ostali dve organizaciji (Slovenija v svetu in Rafaelova družba) pa takorekoč nič. Zato je urad v predlogu svoje proračunske postavke za proračun v letu 1998 predvidel le dve postavki - za ustavne obveznosti do Slovencev v zamejstvu in za ustavne obveznosti do Slovencev po svetu. Tako bo lahko urad sam razporejal sredstva in zagotovil bolj uravnoteženo financiranje.

Amandma predvideva, da se podpora slovenski narodni skupnosti v zamejstvu poveča za 310 milijonov SIT, podpora Slovincem po svetu, kar je ustavna obveznost, naj bi se povečala za 50 milijonov SIT, postavka Svetovni slovenski kongres za 10 milijonov SIT.

STRAN 3:

Avstrija izsiljuje

V četrtek, 16. oktobra, je sanmartinska Zveza žena in mati imela svoj redni sestanek. Predaval je dr. Jure Marin.

V petek, 17. oktobra, je bila v Slovenski hiši seja upravnega sveta SSK-KA.

V soboto, 18. oktobra je Luka Debevec, ki je dobil prvo nagrado na „IV concurso bienal juvenil 97/98“, imel koncert v dvorani „Centro de arte y diseño“.

Isti dan je bila v Slovenskem domu - San Martin tombola, z bogatimi dobitki.

V nedeljo, 19. oktobra, so se po vseh naših krajevnih domovih vršile materinske proslave z nastopi mladine in pristrčno počastitvijo mamic.

V soboto, 25. oktobra, je bil izlet slovenske ljudskošolske mladine na pristavo Baragovega misijonirja v Glew pod vodstvom svojih učiteljic.

V nedeljo, 26. oktobra, je bila v Slovenski hiši ura duhovnosti, katero je vodil dr. Alojzij Kukovica.

Isti dan so bile v Argentini obvezne volitve za poslansko zbornico. Svoj glas so oddali tudi naši rojaki, kateri imajo tukajšnje državljanstvo.

Zlato poroko so pred kratkim praznovali Tončka in Jože Rožanec ter Cilka in Vinko Pucko.

90 letnico je praznovala ga. Ema Kessler Blejč, dolgoletna neutrudna sodelavka v naši skupnosti. Na njenem domu sta darovala sv. mašo delegat mons. Jože Škerbec ter prelat Jože Guštin. Navzočih je bilo veliko prijateljev ge. Eme ter članic Zveze slovenskih mater in žena.

Tisk. ref. ZS

Zgodilo se je v Sloveniji

LDS IMA KANDIDATA

Svet Liberalne demokracije Slovenije (LDS) je 22. t.m. izvolil Bogomirja Kovača za predsedniškega kandidata te stranke na bližnjih predsedniških volitvah. Gre za uglednega liberalca in gospodarstvenika, člana nadzornih organov več podjetij.

ŠE DVA KANDIDATA

Krščansko-socialna unija (KSU) je 24. oktobra objavila, da bo na novembrskih volitvah za predsednika države kandidiral predsednika stranke Franca Miklavčiča. Za vložitev kandidature so pridobili podpise treh poslancev državnega zbora.

Kandidaturo na novembrskih predsedniških volitvah je napovedal še Milan Robič, konzultant, svetovalec in raziskovalec. V sporočilu se je predstavil kot samostojen in neodvisen kandidat za predsednika republike in z geslom: „Naj bodo mlade države pooseblja človek, ne obremenjen s politično in strankarsko preteklostjo.“

DVOJNO DRŽAVLJANSTVO

Združeni ob lipi sprave so v zvezi s kandidaturo dr. Jožeta Bernika poudarili, da je njihov glavni zadržek za morebitno podporo Bernikovo dvojno državljanstvo. Predsednik Svetovnega slovenskega kongresa ima zato določene obveznosti do ZDA, ki se utegnejo kdaj v prihodnje križati z interesi Slovenije, menijo v združenju. Bernik bi se moral po njihovi presoji ameriškemu državljanstvu odpovedati že zdaj in ne šele ob morebitni izvolitvi za predsednika države. Tudi Grosova Liberalna stranka je javno nasprotovala dr. Berniku zaradi dvojnega državljanstva. Seveda sta obe skupini odločni podpornici dr. Toplaka za predsedniškega kandidata. Socialdemokratska stranka je odgovorila, da je ob dejstvu, da v LS vedo, da ima Bernik slovensko državljanstvo in izpolnjuje vsa zahtevana merila za predsednika države, čisto sprenevedanje, še zlasti ker so vsi funkcionarji LS člani Svetovnega slovenskega kongresa, katerega predsednik je Bernik in ki so ga člani LS tudi sami podprli.

PROTI KUČANOVIM KANDIDATURI

Na ustavno sodišče je 24. oktobra prispela pobuda za oceno ustavnosti ponovne kandidature Milana Kučana za predsed-

nika države, ki jo je poslal Matjaž Gerlanc iz Velenja. To je po nedavni vložitvi vsebinsko podobnega predloga s strani Liberalnega foruma že druga taka pobuda. Ustavno sodišče bo o tej razpravljalo v sredo.

PRVI FORMALNI KANDIDATI

Republiška volilna komisija je 23. oktobra prejela prvi dve formalni kandidaturi za predsednika države. Matjaž Kmecl in Emil Zakonjšek sta vložila predlog kandidature „neodvisnega“ Milana Kučana, pol ure prej pa predstavnik Liberalne demokracije Slovenije kandidaturo LDS Bogomirja Kovača.

V SLOVENIJI 1.551.790 VOLIVCEV

Republiška volilna komisija je 24. t.m. objavila, da je na podlagi podatkov ministrstva, pristojnega za vodenje stalne evidencije volilne pravice, v Republiki Sloveniji 1.551.790 volivcev.

MED SLOVENIJO IN ARGENTINO 4 URE RAZLIKE

Zakon o računanju časa določa, da se v nedeljo, 26. oktobra, izvede prehod s poletnega časa nazaj na srednjeevropski pasovni čas. Tako so omenjenega dne ob 3. uri pomaknili Slovenci urine kazalce za eno uro nazaj, tako da je urni zamik med Slovenijo in Argentino 4 ure.

ANKETA

Rezultati Dnevnikove javnomnenjske ankete o predsedniških volitvah so pokazali, da je Milan Kučan v prepričljivi prednosti (66,1%), ali vsaj tako trdi časopis. Zanj bi namreč volilo ne le 100% volilcev Združene liste socialnih demokratov in 86,4% volilcev Liberalne demokracije Slovenije, temveč bi pri volilcih Ljudske stranke Kučan na primer pobral 57,1% glasov. Kandidatom pomladnih strank daje anketa malo možnosti.

Ne vemo, kaj bi si mislili o tej novici, ki smo je dobili preko Interneta od STA. Lahko je dana v javnost samo zato, da naredi zmedo med člani SLS in poglubi razpoko med pomladniki. Če pa je resnična, moramo le premisliti, kdo vse so člani te stranke in da ni čudno, če se ta obnaša, kakor se.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Prišla je tako pričakovana nedelja in volitve so prinesle marsikatero presenečenje. Vendar ne bi mogli reči, da se je dogodilo kaj izredno čudnega. Vse se da razložiti, vse je razumljivo in do neke mere logično. Vlada (ali bolj točno, vladna stranka), ki je bila poražena, bo morala sprejeti prav to dejstvo logičnosti. To bo pogoj, če hoče čez dve leti spremeniti današnjo volilno nesrečo.

NOV POLITIČNI ZEMLJEVID

A vrnimo se nekoliko v predvolilno dobo. Ankete so kazale, kako je Povezava radikalov in frentistov močna. To je bilo zaznati domala v vseh velikih volilnih okrožjih. Govorilo se je o „tehničnem remiju“, debatiralo se, če je upravičeno seštevati glasove radikalov in frentistov v tistih provincih, kjer nastopajo ločeni, itd., itd. Vlada je sicer vedela, da ji grozi nevihta. Hud poraz v prestolnici je bil neizogiben, a upala je na uspeh v velikih provincih: Santa Fe, Entre Ríos in zlasti Buenos Aires. V tej zadnji so ankete do petka, ko se je zaključila kampanja, kazale na zmago peronizma nad Povezavo za kakih 5%.

Že v petek zvečer pa je vladna agencija za merjenje javnega mnenja zaznala nenaden preliv glasov na stran Povezave. Že v soboto zjutraj so nekateri dnevnikarji opozorili na to dejstvo. Razlaga je bila enostavna. Domala celotno število „neodločenih“, ki jih je v anketnih poročilih vedno precej, se je nagnilo na stran Povezave in to zlasti v provinci Buenos Aires, kjer je Graciela Fernandez Mejhide začela prehitovati Duhaldejevo ženo. V nedeljo, še predno je bilo volitev konec, so se v vladi zavedli poraza. Menem je naslovil na ljudstvo govor, v katerem dejansko ni omenil izida volitev. Kot da dejstva ne more sprejeti.

Zmagala je Povezava. Če seštejemo samo njene glasove v trinajstih provincih, v katerih je nastopala, sama prekosi peronizem (sicer le za desetinke odstotkov), ki je nastopil v vseh 24 volilnih okrožjih. Če pa prištejemo še glasove radikalov in Fronte tam, kjer so nastopali ločeno, razlika pride skoraj na 10%. Peronizem je dobil okoli 36%, radikali in fronta pa 46%.

Še bolj jasno se vidi poraz vlade, če primerjamo poslanske mesta. V vladni stranki jih iz parlamenta odhaja 63; novih pa bo prišlo le 51. Pri Povezavi jih odhaja 46, novih pa prihaja 61. Razlika je prehuda, da bi kdo govoril o izenačenju. In vendar je predsednik še v ponedeljek v nekem intervjuju trdil, da „smo dejansko izenačili“, in se bahal, da on ni bil „nikdar poražen“.

Še bolj bi moralo vlado skrbeti, če se ozira na province. V najhujšem navalu peronizma pred štirimi leti so bile v vladnih rokah skoraj vse province razen treh radikalnih in dveh krajevnih. To pot je peronizem zmagal v desetih, Povezava v petih, radikalizem v štirih, provincijske stranke v treh. Solidarna fronta pa v eni. Ni čudno, da so v ponedeljek dnevnikarji poudarjali, da se je spremenil „politični zemljevid“ Argentine.

ZAKAJ, OJ LE ZAKAJ?

Gotovo se danes vsi sprašujejo po vzrokih takega izida. Ne le v vladi, tudi v zmagoviti opoziciji, ki hoče izkoristiti ta val glasov in si zagotoviti vsaj podoben izid čez dve leti, ko bodo predsedniške volitve in si lahko zagotovi pot do oblasti.

Seznam posameznih vzrokov bi lahko bil izredno dolg, a omenili bomo le nekaj glavnih. Vse doslej je bilo zaznati, da je predsednik Menem priljubljenost svoje vlade gradil na gospodarski stabilizaciji.

Vedno nižja porast cen in dokončen poraz inflacije, ki ga ni mogoče zanikati, je doslej bilo glavno volilno orožje vlade. A vsakdo ve, da se tudi najostrejša orožja počasi skrha. Ljudje so že pozabili na inflacijo za časa Alfonsina in bi poleg stabilizacije sedaj radi še kaj drugega. Kaj? Zaposlenost, več varnosti, manj korupcije, večjo prozornost vladnih ukrepov, bolj zanesljiv sodni sistem in še in še. Zlasti pa, da bi se rastoča proizvodnja, ki jo vlada nenehno opeva, poznala tudi v njihovem žepu. In to ni zahteva kake „skrajne levice“, to nenehno svetujejo tudi ustanove kot so Svetovna banka in Mednarodni denarni fond in to je svetoval tudi severnoameriški predsednik Clinton, ko se je pred dnevi mudil v Buenos Airesu.

Spričo teh želja in teh zahtev je bil predsednik gluh. Le pred volitvami je nenehno ponavljal obljube izboljšanja. S tega vidika je bila tudi vladna volilna kampanja precej napačno zastavljena, ker so obljube zvenele prazno, ker so bile obrabljene. Saj opozicija tudi ne bo mogla sedaj takoj izpolniti svojih obljub, prvič, ker ni na vladi, in potem, ker je za to treba precej časa, ter končno, ker so nekatere dandanes praktično neizvedljive. A opozicija obljublja sedaj, Menem pa obljublja že osem let. V tem je razlika.

S tega vidika je taktika predsednika Menema, da je zavzel celotno ospredje kampanje, bila zgrešena. Buenosaireski guverner Duhalde se je tega zavedal in skušal delati na lastno pest in jasno nakazati razliko med državnimi oblastmi in provincijsko vlado. Šele proti koncu je popustil in verjetno mu je žal.

In končno eden izmed važnih činitelev, ki jih opazovalci niso jemali v poštev. V Argentini se volilci obnašajo precej drugače, kadar so predsedniške volitve in kadar le parlamentarne. Strah pred spremembo na marsikoga vpliva. Zato je Menem pred dvema letoma zmagal bolj prepričljivo, kot pa so kazale ankete. Zato je bil sedaj poražen. Ljudje so vedeli, da ne bo nobene bistvene spremembe. Volili so bolj prosto in poslali vladi jasno sporočilo svojega nezadovoljstva. Če predsednik tega sporočila noče razumeti, bo le v škodo njegovi lastni stranki.

KAJ SEDAJ?

Lahko bi rekli, da bolj malo. Morda bo zaznati počasen premik zlasti, ker sedaj vlada nima v poslanski zbornici lastne večine, in bo primorana v nenehna pogajanja ali z opozicijo ali s provincijskimi strankami. Ta položaj pa ne bo oviral delovanja vlade, kot se nekateri bojijo, marveč ga lahko celo pospeši. Kadar peronizem ni imel lastne večine, je tudi parlament bolje deloval.

Gospodarsko tudi ne bo sprememb, ker vlada je še vedno ista. Še več, podjetniki upajo (in zahtevajo) da pride do bolj resnega dela, da se končno izglasuje resna delavska fleksibilizacija, zlasti pa, da naj pride do zakonov o sprembi sodnega ustroja, ki jih predpisuje ustava, pa jih sploh še niso vzeli na znanje, ker vladi ni prišlo, da bi se pogajala z opozicijo.

Politično pa bo prišlo do velikih sprememb. Najprej v vladi, kjer bo gotovo nekaj ministrov moralo zapustiti svoje sedeže. Nato v strankah, ker bodo zmagovalci zahtevali svoj plen, poraženci pa ne bodo pripravljeni na hiter odstop. To bo imelo svojo težo ob pripravah na predsedniške volitve, ki bodo čez dve leti, a se je tekma začela komaj je zadnji volilec oddal svoj glas. Pojavile so se nove osebnosti na precej spremenjenem političnem odru. A o tem kaj več prihodnjič.

Spomenica vladi države Slovenije

V neodjenljivem stremjenju za popolno resnico, ki je nujna podlaga pravice, kakršna naj poslej za vse čase vlada nad in med Slovenci, slovenski domobranci zahtevamo od svobodno izvoljene oblasti, da s primernimi ukrepi nujno reši vrsto vprašanj, na katera so navezani sprava, mirno sožitje Slovencev in napredek Slovenije:

1. Razveljaviti vso zakonodajo, ki ima za idejno podlago t.i. osvobodilno vojno (NOB).

2. Vrniti slovenskim domobrancem čast in priznanje, da so z odporom proti komunistični revoluciji prav v obdobju sovražne okupacije moralno upravičeni in po meddržavnem pravu legitimno podprti branili eksistenčne interese slovenskega naroda ter s tem stali v službi najvišjih vrednot civiliziranega človeštva: BOG - NAROD - DOMOVINA.

3. Rehabilitirati ustanovitelja in vrhovnega poveljnika slovenskega domobranstva generala Leona Rupnika in škofa dr. Gregorija Rožmana.

4. Objaviti kraj, kjer je bil zagreben general Leon Rupnik ter njegove ostanke prenesti za časten pokop. Na republiške stroške repatriirati ostanke škofa dr. Gregorija Rožmana ter jih častno pokopati na mestu, ki ga naj določi slovenska cerkev.

5. Objaviti kraj, kakor so bili zagrebeni na Orlovem Vrhju ljubljanskega gradu pokopani domobranci, kakor tudi omogočiti iskanje raztresenih grobov žrtev revolucije.

6. Kočevski Rog, Teharje, Brezarjevo brezno in druge kraje, ki so že poznani ali bodo še odkriti, kjer so bili masovno pobiti slovenski domobranci, drugi nacionalni borci in tudi civilisti, proglasiti za zgodovinske kraje in jih zaznamovati s primernimi spominskimi objekti.

7. Objaviti sezname v transportih vrtnjenih domobrancev ter drugih nacionalnih borcev in civilistov. Na podlagi teh sestaviti sezname pobitih in zanje izdati uradne

mrtvaške liste.

8. Izslediti na mučenjih in pomorih udeležene krivce ter jih postaviti pred pristojna sodišča za sodbo po zakonu.

9. Razveljaviti vse medrevolucijske in povojne politične procese z vsemi pravnimi posledicami, rehabilitirati in v kolikor je to še mogoče odškodovati njih žrtve.

10. Razveljaviti vse vrste privilegijev, ki jih užtjajo bivši partizani in njihovi svojci. Slovenskim domobrancem in drugim nacionalnim borcem izplačati v aktualizirani višini zaostalo in tekočo pokojnino in druge odškodnine.

11. Vrniti vso po komunističnem režimu zaplenjeno ali pod pritiskom odtujeno imovino njihovim izvirnim lastnikom ali njihovim zakonitim dedičem.

12. Pregledati premoženjsko stanje vseh funkcionarjev bivšega komunističnega režima in v republiške svrhe zapleniti vsakršno neupravičljivo obogatitev.

13. Odstraniti vse spomenike, imena krajev in cest komunističnim vodjem in za komunistični sistem zaslužnim osebam.

14. Postaviti spomenik ustanovitelju slovenskega domobranstva Leonu Rupniku in spomenik neznanemu slovenskemu domobrancu, ki je branil slovenski narod pred komunističnim terorjem.

15. V šolah odstraniti vse učne knjige, ki imajo članke o komunistični revoluciji (OF).

Brez jasno zavzetega stališča in odgovarjajočih ukrepov z ozirom na te minimalne zahteve, je vsakršna sprava jalova in obsojena na neuspeh, s čemer je nevarno ogroženo mirno sožitje Slovencev.

Delegati, zbrani na 41. občnem zboru TABOR ZDSPB, podpirajo polnomočno resolucijo, odobreno na tem občnem zboru.

Zborovalci Tabora, Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev

Cleveland, Ohio ZDA, 30. avgusta 1997.

Milan Zajec, predsednik

AVSTRIJA IZSILJUJE

Združenje za ogrožene narode je 24. t.m. posredovalo kopijo pisma, naslovljenega na slovenskega predsednika Milana Kučana, v katerem poziva k priznanju „nemško govoreče manjšine“ v Sloveniji.

Združenje poleg tega poziva Slovenijo, naj „nemško govorečo manjšino štiti pred diskriminacijo, pospešuje njihovo kulturno dediščino, financira pouk v nemškem knjižnem jeziku in v vseh 62 občinah, v katerih živijo pripadniki nemške jezikovne skupine, postavi dvojezične krajevne napise“.

V pismu med drugim beremo, da „v 62 občinah Slovenije živijo pripadniki majhne nemške jezikovne skupine, slovenski državljani, ki še vedno ne uživajo nobenih manjšinskih pravic“. Slovenija, piše združenje, priznava italijansko (3500) in madžarsko (8500) jezikovno skupino in tudi za pripadnike romske manjšine obstajajo ustavne pravice. „Te pravice naj bi veljale tudi za nemško jezikovno skupino,“ zahteva omenjeno združenje.

„Priznanje nemške manjšine vodi do razrahljanja narodnostnih sporov in pospešuje tudi onstran avstrijskih meja, na Koroškem in Štajerskem, ozračje za pogovor,“ prepričuje združenje. Kot zatrjuje, je

„Vidiš, Matilda, edino tukaj še lahko koroški deželni glavar najde nemško manjšino...“

samo že pozvalo avstrijsko Štajersko, naj v smislu 7. člena avstrijske državne pogodbe prizna 5000 pripadnikov slovenske jezikovne skupine v okolici Radgone, prav tako pa koroško deželno vlado, da v vseh slovensko-nemških občinah končno postavi dvojezične krajevne napise in popolnoma izpolni 7. člen ADP.

Združenje za ogrožene narode primerja usodo nemške manjšine v Sloveniji med obema vojnama z usodo koroških Slovencev, nato pa potegne vzporednico še z usodo Slovencev v Italiji. Spominja tudi, da Italija štiti le del slovenske jezikovne skupine na svojih tleh.

V pogovoru za Mladino 27. t.m. je dejal zunanji minister Boris Frlec, da mora Slovenija priznati vsako manjšino in ji dati enake pravice, kot jih imata italijanska in madžarska, toda vprašanje je, kako je neka manjšina opredeljena, in dodal, da v Sloveniji ne pozna nemško govoreče manjšine, ki bi jo lahko - tudi z najboljšo voljo - spravili pod pojem manjšine.

Protestna akcija

Ob 25. obletnici nasilne odstranitve dvojezičnih krajevnih napisov leta 1972 na avstrijskem Koroškem je 9. oktobra več slovenskih organizacij pred sedežem koroške deželne vlade izvedlo miren protest, ki so ga poimenovali Vidna dvojezičnost. Več kot dvesto koroških Slovencev, med njimi veliko mladih, je pred poslopje deželne vlade položilo 142 dvojezičnih napisov imen vasi in krajev, ki so omenjeni v zakonu o dvojezičnih napisih iz leta 1972, a so do danes ostali brez njih.

Miroljubno akcijo so pripravili Narodni svet koroških Slovencev, Enotna lista s svojo mladinsko organizacijo in slovenski študenti. Zveza slovenskih organizacij (levičarska) kot druga osrednja politična organizacija ni sodelovala pri demonstraciji.

VESELKA ŠORLI PUC - Celovski Zvon

(3)

Ob srebrni reki sem sedela

A s seboj so ti ljudje nosili še drugačno popotnico in ta jim je v težkih trenutkih prišla še kako prav. S seboj so prinašali priložnost slovensko marljivost, skromnost in poštenost. V kaotični in ležerni latinski svet so prinesli svoj smisel za red in organizacijo. In ta svet jih je lepo sprejel...

Slovenski begunci so se pred petdesetimi leti znašli na pragu dežele, za katero bi se danes lahko rekli, da je mlada. Tudi prebivalci s svojo neodgovornostjo ne delujejo preveč odraslo. So nekašni večni otroci (kar sicer ni povsem nesimpatično), je pa z njimi nekoliko težje shajati. Slovenci se danes ne morejo sprejeti argentinsko površnost in nepremišljenost, kako težko so jo morali, strogo in skromno vzgojeni, kot so bili, trpeti šele na začetku! Odrasli v stari slovenski in evropski tradiciji so se morali znajti v deželi, ki je tedaj šele dobro stoletje pisala neodvisno zgodovino in si je v petdesetih letih tega stoletja bila priborila mesto med desetimi najbogatejšimi državami na svetu (zato da bi v nadaljnjih štiridesetih po besedah argentinskega prijatelja in diplomata Abela Posseja zaigrala vse, kar je bila poprej storila. To je že druga zgodba...)

Že leta 1852 je Alberdi, oče argentinske ustave, z znanim izrekom „Gobernar es poblar, poblar con Europeos“. (Vladati pomeni naseljevati, naseljevati Evropejce)

spodbudil naseljevanje iz Evrope in s tem sprožil proces množičnega naseljevanja oziroma kolonizacije redko naseljenega zaledja bodočega glavnega mesta. Leta 1876 je argentinski parlament sprejel zakon o priseljevanju. Vodilni argentinski zgodovinar Felix Luna v svoji odlični in berljivi „Kratki zgodovini Argentine“ priznava vse zasluge za dvig dežele evropskim priseljencem. Bolj od Italijanov in Špancev, ki predstavljajo glavnino iz Evrope izvirajočega prebivalstva, so v Argentini obenem drugi Evropejci. Nemci in Švicarji, za njimi pa še drugi: Angleži, Valežani, Irci, Poljci, Ukrajinci in Rusi ter drugi slovanski narodi... Poleg teh so v Argentini zelo vplivna tudi armenska, pa judovska in arabska skupnost (sam predsednik Menem je potomec Sirijcev). Tudi severnoameriške države so plod prizadevanj evropske emigracije, a je beseda „emigrant“ vedno imela slabšalen pomen. V Argentini pa je ravno obratno. Vsi Slovenci, ki so nam opisovali svoj prihod v Argentino, so posebej poudarjali, kako so jih Argentinci lepo sprejeli. Niso se norčevali iz njihove reve in nepoznanja jezika, pa čeprav so včasih klatili velike neumnosti. Kot Evropejci so veljali za nekaj več, kar jim je vtilo poguma in samozvesti tudi za naprej. Obojega pa so bili na svoji trnovi poti zares potrebni.

„Ob rekah babilonskih smo sedeli in jokali“, se glase prve vrstice znamenitega psalma. Govori o izgnanstvu, o tistih, ki se želijo vrniti v obljubljeni deželo a se ne morejo vrniti. Govori o ločenosti, ki se prepleta skozi Biblijo vse od stvarjenja sveta. Stvarstvo nastaja z ločevanjem neba, zemlje in morja, živali od rastlin, ženske od moškega. Prvemu izgonu sledijo vedno novi in novi... Danes vemo, da mitološka govornica Svetega pisma ni enoznačna in da nam vsakikoli ponuja nov način branja. Tudi k usodi izvoljenega naroda se je mogoče vračati, ne da bi tvegali prehitre in cenene paralele, le pripravljeni moramo biti razumeti njeno občečloveško sporočilo in veljavo. Vsekakor pa od pamtveka ločenost in izgnanstvo za človeka predstavlja največje hudo. Izgon iz domovine je v zgodovini velikokrat pomenil sicer oprostitve od smrtnih kazni, v resnici pa kar počasno in mučno umiranje samo.

Nekateri antropologi menijo, da se civilizacija prične s pokopavanjem mrtvih. Obeleženi grobovi govori o tem, da je nekdo bil in da je tudi po svoje še vedno z nami. Povojni politični begunec je trpel zaradi ločenosti in izgnanstva. Bilo mu je odvzeto državljanstvo in imetje, izgubil je dom in domovino, še več, izgnan je bil iz splošne zavesti lastnega naroda. Njega ni smelo biti. A on je imel vsaj golo življenje. Na svoji poti v tujino pa je nosil še eno breme. Oprtal si je namreč duše svojih pokojnih. Tistih, ki ne le da so morali iz narodove zavesti, ker jim je bila odvzeta temeljna civilizacijska pravica, pravica do groba. Potemtakem tudi zares obstajati niso nikoli mogli!..

Nekoliko sem mogla pobliže zaslutiti, kaj pomeni za človeka bivanjski vakuum, ob srečanju z neko begunko iz Srbije, ki se je zatekla v Bariloche. (Sprejeli so jo, kdo drug, ko naši izseljenci). Dekle se je po čudnem naključju in mučnih blodnjah znašlo sredi Argentine brez vsake možnosti, da pridobi kakršnokoli državljanstvo in vsi, na katere se je obrnila s prošnjo, naj ji izdajo potni list, so se je otepali. V hudi stiski je menda zaječalo: „Saj mene sploh ni...“

Prej omenjenega psalma nisem citirala zato, ker bi mi bilo do poudarjanja zgolj tragične plati slovenskega izgnanstva. Saj tudi Slovenci v Argentini niso kazali nagnjenja, da bi kar sedeli ob Srebrni reki in jokali, ampak so vzeli usodo v svoje roke. Angleški zgodovinar iz Cambrida John Corsellis, ki je leta 1945 opravljal civilno službo v angleških enotah na Koroškem, opisuje, da so se slovenski begunci v koroških taboriščih že od vsega začetka razlikovali od drugih beguncev. Slovenci so bili sicer po njegovih besedah od vseh najbolj žalostni, kljub temu pa najbolj, pravzaprav presenetljivo, organizirani. Gospod John Corsellis, ki se je že tedaj zelo zavzemal zanje in je z nekaterimi izmed njih tudi kasneje ohranil pisne stike, že dlje časa pripravlja obsežno študijo o življenju in delu slovenske politične emigracije. Daljši prispevek izpod njegovega peresa je v času njegovega delovnega obiska v Argentini oktobra 1995 izšel tudi v osrednji argentinski reviji za zgodovino, pisje, ki se imenuje *Todo es historia* in jo ureja že prej omenjeni znameniti zgodovinar Felix Luna.

Nadaljevanje prihodnjik

Slovenija ne more biti ateistični otoček

Prvo plenarno zasedanje Slovenske škofovske konference, ki se je začelo 20. oktobra s slovesnim somaševanjem v ljubljanski stolnici, je dobilo povsem nove razsežnosti.

Zastopniki sosednjih škofovskih konferenc so na srečanju predstavili pri njih že sklenjene sporazume med državo in Cerkvijo. Tovrstna izmenjava izkušenj po mnenju dr. Rodeta potrjuje, da „Slovenija ne more biti ateistični otoček“, ampak se mora z ureditvijo tega odnosa, zvesta svoji zgodovini in kulturi, enakovredno vključiti v evropski prostor.

Škofje so največ govorili o urejanju odnosov med Cerkvijo in državo (te so, kot je poudaril dr. Rode, v nasprotju s Slovenijo v sosednjih državah že uredili), o šolskih sistemih in mestu verskega pouka v njih, o financiranju cerkvenih dejavnosti in o pastoračiji posebnih kategorij državljanov: bolnikov, ostarelih, zapornikov in drugih.

Na tiskovni konferenci je dr. Franc Rode poudaril, da so v slovenski Cerkviji veseli, da se je proces urejanja odnosov s slovensko državo začel, in izrazil upanje, da bodo ti pogovori z vlado naposled le pripeljali do sporazumnih rešitev, ki naj bi jih tako kot v nekaterih drugih državah potrdili tudi na mednarodni ravni - s podpisom pogodbe med Svetim sedežem in Slovenijo. Ob tem je bilo mogoče slišati, da obstaja možnost, da bosta vlada in ljubljanska nadškofija podaljšali rok, v katerem naj bi poiskali sporazumno rešitev o vračilu gozdov in druge posesti, če se ji ma do 31. oktobra, tako kot določa juljski sporazum med ljubljanskim nadškofom in premierom, o tem ne bo uspelo dogovoriti.

Ljubljanski nadškof je poudaril, da je položaj Cerkev na Madžarskem in Hrvaškem že rešen, kar pa ne velja za Slovenijo, in izrazil upanje, da bosta RKC in slovenska država to uredili v novo ustanovljenih paritetnih komisijah, vladni in cerkveni. Rode pričakuje, da bo Slovenija uredila položaj Cerkev podobno, kot so ga v sosednjih državah, to je z mednarodno veljavnimi sporazumi, ki ga bosta v sklepi fazi podpisali Republika Slovenija in Sveti sedež.

Vsebinsko dveh pravkar sklenjenih mednarodnih sporazumov med državo in Svetim sedežem sta novinarjem v glavnih

črtah predstavila škof Csaba Ternyak in nadškof Josip Božanič. Na Madžarskem, kjer sta tovrstni sporazum država in Sveti sedež podpisala junija letos, so se na tej ravni dogovorili, da bo država v celoti financirala vseh 200 katoliških šol, da bo Cerkviji vrnila okoli 800 cerkvenih stavb, za tisto imetje, ki ga ni moč vrniti v naravi, pa izplačala odškodnino. Dogovorili so se tudi, da bodo madžarski davkoplačevalci poslej en odstotek davka, če bodo želeli, namenili izbrani verski skupnosti. Na Hrvaškem sporazum o financiranju Cerkev še pripravljajo, s sporazumom s Svetim sedežem pa so se decembra lani zavezali glede ureditve nekaterih drugih ključnih vprašanj: potrdili so ureditev pravnega položaja cerkvenih ustanov, civilno priznanje cerkvene poroke, podpisali sporazum o tem, da je verouk obvezna sestavina programa v državnih šolah vse do univerze, kjer je odločitev za seminarje o religioznih temah prostovoljna. Podpisali so tudi dogovor o financiranju katoliških šol in kulturnih dobrin, za katere skrbi Cerkev, ter o ustanovitvi posebnega vojaškega ordinariata, kjer bodo skrbeli za pastoralo vojakov in policistov katolikov. Na vprašanje, ali želi slovenska Cerkev, da bi naša država s Svetim sedežem sklenila podoben sporazum, je dr. Franc Rode odgovoril, da so ti sporazumi vsekakor spodbuda, da se za tak korak na koncu odloči tudi Slovenija, kakšen bo, pa je še stvar dogovora.

V zvezi s pravico do splava in morebitnimi akcijami Cerkev za ukinitve tega določila iz slovenske ustave, je Rode odgovoril, da vztraja pri pridigi s 15. avgusta letos na Brezjah, in ponovil, da „direktni splav ni dovoljen kristjanom“. Na tokratnem zasedanju vprašanje splava ni bilo na dnevnem redu, prav tako Cerkev ne pripravlja posebnih korakov v tem smislu, je dejal Rode. Pričakuje pa, da bodo ljudje takšno prepričanje prenesli na tiste, ki jih bodo volili v državni zbor. Ko bo v parlament izvoljenih dovolj poslancev, ki takšno prepričanje podpirajo, bodo lahko sprožili vprašanje umika za Cerkev nesprejemljivega člena iz ustave.

Na vprašanje, kako ocenjuje odnos medijev do predstavljanja Cerkev javnosti, je Rode le menil, da ga „nekateri mediji ne obravnavajo preveč ljubeznivo“.

površine, podržavljene z odločbo komisije za agrarno reformo Ljubljana, ne pa za vse ostale upravne postopke denacionalizacije drugega imetja katoliške Cerkev. „Ti morajo teči normalno naprej.“ Drugi pogoj pa je pisni odgovor vladne strani na cerkveni predlog sporazumne poravnave, ki ga je 31. julija letos vladi predložil Gospodarski svet ljubljanske nadškofije.

UVELJAVA ROJAKA

Na XIV. kongresu „Asociación Argentina de Derecho Internacional“ in X. kongresu de „Derecho Internacional“, ki je bil 25. septembra v Mendoza, je odvetnik prof. Jože Dobovšek predaval o „Las instituciones del Mercosur y el VI. Encuentro Internacional de Derecho de América del Sur de Santiago de Chile. El Derecho Comunitario en la optica del Derecho Internacional Público“ in bil formalno izvo-

NEKDAJ SMO PISALI...

Zbral in uredil Lojze Rezelj

Velikega pomena za begunce je bila tiskana slovenska beseda. Treba je bilo ljudi informirati o dnevnih dogodkih, o življenju v domovini in v taboriščih. Treba je bilo sproti paralizirati komunistično propagando, ki je pronicala v taborišča.

V Lienškem taborišču je tiskarniška podjetnost na višku. Vsak dan izhajajo za slovenske begunce „Novice“ na enem listu, za ruske emigrante pa „Novosti“. Redno izideta okrog enajste ure dopoldne. V popoldanskih urah izidejo „Domači glasovi“. Prinašajo zanimiva poročila iz domovine. Razkrinkavajo komunistično propagando. Za mladino izhajajo vsakih 14 dni lepo ilustrirana „Begunska mladina“. Kmeti fantje imajo list „Za lepšo bodočnost“, učitelji „Sola in dom“, dijaki izdajajo „Cvetje v tujini“, vsak teden obišče vse družine „Cerkvena oznanila“, ki taboriščnike seznani s

cerkvenim življenjem nastopajočega tedna. Vsak mesec obišče vse družine „Bogoljub“.

V spitalskem taborišču vlada do preseljivost slovenskih beguncev iz Št. Vida na Glini kulturno mrtvilo. Šentvitski begunci prinesejo s seboj „Taboriščnika“, ki izhaja dnevno. „Begunček“ izhaja za mladino.

Judenburžani izdajajo svoj dnevni list „Dom ob Muri“.

Že v Vetrinju pa je okrog 15. maja 1945 začela izhajati „Domovina v taborišču“. Še preje pa v Lienzu pri Narodnemu odboru „Demokratska Slovenija“ (11.5.1945).

Tiskovna podjetnost in tvornost se kaže tudi na drugih kulturnih področjih. Od časa do časa izide kulturna revija „Slovenska beseda“. Za dekleta izhaja „Slovensko dekle“. Sami tiskamo šolske knjige in ljudske igre, dela slovenskih begunskih pesnikov in pisateljev.

SSK - Konferenca za Argentino

V petek, 17. oktobra je zasedal Upravni svet Konference za Argentino Svetovnega slovenskega kongresa. Zastopanih je bilo osem ustanov, ki skupaj predstavljajo 31 delegatov v svet.

Navzoči so najprej pregledali delo Upravnega odbora konference, zlasti ob zadnji seji, ki je bila 12. septembra na Opčinah pri Trstu, kjer je bil določen nov finančni odbor (vodi ga rojak dr. Božidar Bajuk) in so sprejeli večje število resolucij, ki so odjeknile tudi v Sloveniji. Povzetek teh resolucij smo že objavili v našem listu.

Naslednja točka, ki so jo obravnavali delegati, je bila podpora, ki jo prejemo iz Slovenije. Dejstvo je, da se preko Sekretariata za Slovence v zamejstvu in po svetu financira razne obiske iz Slovenije in v Slovenijo, ki so sicer pozitivni, a ne krijejo naših potreb. Naša skupnost bi bistveno potrebovala podpore za ohranitev temeljnih struktur delovanja domov in organizacij, zlasti naših šol in našega tiska. Pereča je tudi točka socialnega stanja nekaterih najbolj prizadetih posameznikov. To pa ni predvideno s strani slovenskih

oblasti. Trudili se bomo zato, da se sprejeme kriteriji pomoči bolj skladno z našimi potrebami, kot se to že dogaja s Slovenci na Koroškem in Primorskem.

Na seji se je obravnavalo tudi razmerje s predvojnimi naseljenci. Ponovno je bilo izraženo, da se pusti odprta pot, da se tudi njihove organizacije pridružijo Konferenci. Obenem so delegati z veseljem sprejeli novico o namenih slovenske emigracije izpred druge svetovne vojne, da se poveže v neko skupno ustanovo.

Naslednji predmet debate je bilo popisanje Slovencev v Argentini. To je ideja, ki so jo v sklopu Svetovnega slovenskega kongresa sprožili argentinski Slovenci, povzeli pa so jo takoj v Kanadi in tudi v Avstraliji. Sklep delegatov je bil, naj se nemudoma začnejo pripravljati akcije in naj se poišče potrebna podpora za izvedbo tega načrta.

Končno so na seji tudi sklenili, da se prihodnje zasedanje (občni zbor) Konference za Argentino SSK izvede v mesecu decembru. O tem bomo še podrobno obveščali naše bralce.

Schengenski sporazum

26. oktobra je na slovensko-italijanski meji začel veljati schengenski sporazum, kar pomeni, da bo poslej na meji s Slovenijo kontrola potnikov in vozil poostrena. Sporazum bo 1. decembra začel veljati tudi na meji z Avstrijo.

Za Slovence, ki bodo v Italijo vstopali s potnimi listi, to pomeni, da bodo vsaj v prvih dneh (tednih) dlje čakali na mejnih prehodih, da bodo pogostejše kot doslej odpirali prtljažnike in da jih lahko doleti tudi podroben pregled avtomobilov. Potne liste pa bodo preverili s pomočjo neposredne povezave s „schengenskim“ računalnikom v Strasbourgu, če namreč lastnik sodi na seznam nezaželenih oseb.

Strožji pregledi Slovencev bodo najbrž trajali le določen čas, saj se Slovenija z obema sosedama dogovarja za sklenitev dvostranskih sporazumov. Tudi v Italiji

pa se zavedajo, da bi uvedba strožjih ukrepov brez sočasnih olajšav lahko prinesla veliko škodo italijanskemu obmejnemu gospodarstvu, predvsem trgovini, posledice pa bi se lahko pokazale tudi pri večjem številu brezposelnih.

Italijani bodo kopensko mejo s Francijo ukinili marca prihodnje leto, na meji s Slovenijo in Švico pa nameravajo vpeljati „preferencialne koridorje“ za potnike iz EZ. Kaj to pomeni, še ni povsem jasno, najbrž pa bodo ostreje določili „potniške“ mejne prehode od „tovornih“. Ostrejša kontrola slovenskih državljanov bo tudi na tržaškem letališču Ronki, pa tudi na vseh mednarodnih letališčih, preko katerih bodo potovali slovenski državljani.

Italijanski mejni organi so v ponedeljek, 27. oktobra v skladu s Schengenskim sporazumom začeli pregledovati dokumente vseh potnikov, zato so se na nekaterih mejnih prehodih jutraj pojavili zastoji. Največji zastoj je bil na mejnem prehodu Kozina, kjer so v Italijo potovali predvsem hrvaški državljani, ki so jih italijanske oblasti veliko zavrnila zaradi pomanjkljivih dokumentov, tehničnega stanja vozil ali računalniške informacije s črne liste. Težave so imeli tudi slovenski državljani, ki se vozijo na delo v Trst.

Nadškofov odgovor

Vlada bo najverjetneje podaljšala veljavnost dogovora o začasni zamrznitvi vračanja nacionaliziranega cerkvenega premoženja, ki sta ga podpisala predsednik vlade in ljubljanski nadškof. Veljavnost dogovora poteče 31. oktobra. Premier dr. Janez Drnovšek pa je poslal nadškofu dr. Francu Rodetu predlog, naj bi podaljšala veljavnost dogovora do konca leta. Med drugim tudi zaradi tega, ker so se pogajanja med vladno in cerkveno skupino o načinu vračanja cerkvenega premoženja komaj začela in ker posamezna preverjanja, od katerih bodo odvisna pogajalska izhodišča, še potekajo.

27. oktobra pa je ljubljanski nadškof dr. Franc Rode v pismu premieru Janezu Drnovšku izrazil pripravljenost za podaljšanje dogovora o sporazumni rešitvi vprašanja vračanja gozdov ljubljanski nadškofiji, če bodo odpravljene nekatere nedoslednosti.

Nadškof je pripravljen sprejeti premiev predlog o podaljšanju mirovanja upravnih postopkov, če ta velja samo za

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

Slovenske šole na Slomškovi proslavi

MARIBOR - Na gledališkem festivalu Borštnikovo '97 v Mariboru je 26. oktobra Borštnikov prstan, najvišje priznanje za igralske dosežke, dobila članica Drame SNG Ljubljana Ivi Zupančič (na posnetku med prihodom v gledališče). Med predstavami je žirija odločila veliko nagrado Ukročni trmoglavki Williama Shakespearja v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

LJUBLJANA - Zbirka Klasiki Kondorja pri založbi Mladinska knjiga je bogatejša za komedijo Revizor ruskega avtorja Nikolaja V. Gogolja; zbirka Kondor pa se ponša s štirimi novostmi in sicer z zbranim delom nemškega literata Georga Buchnerja z naslovom Drame in proza, zbirko novel Alef Argentince Jorgeja Luisa Borgesja, poezijo Srečka Kosovega z naslovom Izbrane pesmi ter pripovedjo Nekropola tržaškega Slovenca Borisa Pahorja.

SLOVENC IN ŠPORT

ZAGREB - Najboljši slovenski strelec Rajmond Debevec je na svetovnem prvenstvu s samostrelom v Zagrebu z novim svetovnim rekordom 686 krogov osvojil naslov svetovnega prvaka. Slovenska reprezentanca pa je z Avstriji in Nemci osvojila bron.

PARIZ, Francija - V finalu McDonald's košarkarskega turnirja v Parizu so Chicago Bulls premagali pirejski Olympiakos s 104:78. Tekma med prvakom NBA lige in evropskim prvakom je končala z visoko zmago moštva Michaela Jordana, Tonija Kukoča, Domžalčana Borisa Gorenca in ostalih. Nastop slednjega je v Sloveniji vzbudil veliko zanimanja, saj se je prvič v zgodovini na televizijskem zaslonu v ekipi iz ZDA pojavil kakšen slovenski igralec, poleg tega pa je Gorenc svoje štiri minute tudi odlično izkoristil. Izmed peterice igralcev Chicaga, ki so vstopili ob koncu tekme, je bil daleč najbolj opazen in celo Jordan mu je ob koncu čestital. Slovenski reprezentant je že ob prvem dotiku z žogo zadel oba prosta meta. V naslednjih minutah je zadel težak met z razdalje, prav ob koncu je s črte prostih metov dosegel še tri točke, torej skupno sedem.

LJUBLJANA - V kvalifikacijskem nogometnem srečanju tretje skupine za uvrstitev na 16. evropsko prvenstvo (reprezentance do 16 let) je Slovenija doma premagala Turčijo s 3:0. Za Slovenijo je dvakrat zadel Preininger, Pate pa je bil uspešen izvajalec nastrojke kazni.

MONTE CARLO - Na svetovni teniški lestvici ATP je najvišje uvrščen Slovenec Božur Urh na 390. mestu. Iztok Božič je 440., Blaž Trupej pa 583. Potem so še Marko Tkalec (686.), Andrej Kraševac (749.), Borut Martinčević (799.), Miha Gregorc, Gregor Krušič, Marko Por (vsi 954.), Goran Jankovič (1070.), Andrej Bizjak (1108.) in Daniel Šantl (1355.).

HIMALAJA - Slovenski alpinist in ekstremni smučar Davor Karničar se po večini izpolnjenih ciljev vrača s Himalaje. Po amputaciji dveh prstov leve roke pravi, da zanj več ni ovir za plezanje in smučanje v Himalaji. Naslednje leto spomladi bo skušal preplezati in presmučati doslej še nepresmučani Daulaghiri ter jeseni uresničiti enega največjih podvigov sodobnega časa - neprekinjeno smučanje z Mount Everesta.

Vsako leto se meseca septembra spominjamo smrti „očeta slovenske šole“ A. M. Slomška. Letos je poteklo že 135 let, odkar njegovi telesni ostanki počivajo v mariborski stolnici. Slomšek je vse življenje goreče ljubil svojo materinščino. Že kot dijak je presenečal svoje profesorje s slovenskimi spisi. Pozneje je kot spiritual celovskega semenišča posebno skrbel za slovenske študente, da so se dobro priučili slovenskega jezika. Kasneje je kot duhovnik in lavantinski knezoškof želel duhovno in versko prenoviti slovenskega človeka, ga izobraziti in slovenski jezik postaviti na raven drugih evropskih jezikov. Zato je pisal molitvenike, katekizem, abecednik, berila za ljudske šole, povesti za otroke, Blaže in Nežica idr. Slomšek je znan tudi kot pesnik. Ko je začel izdajati „Drobtinice“ je leta 1847 v njih napisal: „Slajše reči na sveti ni, kakor je pesem lepa“. In potem, ko pove, kako pesem spremlja človeka vsepovsod, nadaljuje: „Ni jih pa ljudi na svetu, ki bi rajši peli, kakor Slovenci in lepšega daru ne vem, kakor jim čedno pesmico dati. Rečem, da je vreden sto centov zlata, ki nam da lepo novo pesem, naj bo zdravička ali pa sveta, da je le vneta, brez vsega greha. - Lepa pesem je zlata, draga reč“.

Letošnje praznovanje škofa Slomška je bilo 27. septembra v Slovenski hiši. Že ob devetih je bila sv. maša za vse rajne učitelje in duhovnike. Delegat Jože Škerbec je v pridigi otrokom priporočal, da posnemajo našega svetniškega kandidata A. M. Slomška v ljubezni do Boga, ki je naš Oče, da bi se izročali angelom varuhom, da bi kot Slomšek radi peli slovenske pesmi, radi hodili v slovensko šolo, si poiskali dobro katoliško družbo, predvsem pa, da bi radi molili. Sv. mašo je vodila prof. Ana Marija Hren, učiteljica ABC po slovensko. Po sv. maši, kratkem odmoru in malici je v dvorani škofa Rožmana šolski referent France Vitrih pozdravil predsednika ZS Marjana Lobodo in delegata dušnih pastirjev Jožeta Škerbca. Poudaril je važnost delovanja ZS in duhovnikov, ki od vsega začetka podpirajo naše šole in skrbijo za ohranjanje slovenskega jezika.

Pozdravil je učitelje in učence in dejal, da je vsako tako srečanje zahvalni dan vsem tistim, ki so že pred 50 leti pričeli s poukom slovenščine, zahvalni dan tistim učiteljem in katehetom, ki so že v večnosti, zahvalni dan tistim učiteljicam, ki že od tistih prvih začetkov stoje kot stebri šol, ki

so jih same osnovala in jih še danes vodijo. V znak priznanja in zahvale so vse navzoče učiteljice in učitelji prejeli rdeč nagelj. Vsi šolarji so nato zapeli več Slomškovih pesmi, med njimi tudi Le predi, dekle, predi...

Tako smo pričakali Rdečo kapico v izvedbi Slomškove šole, ki je igro prvič uprizorila teden dni prej, za obletnico Slomškovega doma. Zato so imena igralcev in oseb, ki so igro oblikovale, opis in ocena že bila objavljena v eni od prejšnjih števil. Rada pa bi podala par besed zahvale mlademu režiserju Štefanu Godcu za bistrovidnost, da - v slogi je moč in tudi uspeh - kajti brez harmoničnega sodelovanja režiser - glasba - ples - petje - spremljava - scena, igra ne bi bila, kot je bila: V veselje vseh, nastopajočih in gledalcev, starih in mladih. Pa še hvala očetom, za spretno in hitro menjavo kulis. Pa še brez ropota! Hvala tudi tistim, ki so pri igri sodelovali na odru in za njim, pred predstavo in po njej.

Hvala Slomškovi šoli za lep sobotni dopoldan.

Hvala, za praznovanje učiteljskega dne.

Hvala za Slomškovo proslavo. Hvala!

M. S.

Osebnosti

Rojstvo: V Tucumanu se je 18. oktobra rodil **Patricio Gabriel Porcelo Žakelj**, sin Sergia Porcela in inž. Ane Žakelj.

Iskreno čestitamo!

Poroka: Poročila sta se v cerkvi Marije Pomagaj **Franc Močnik** in **Ana Aleksandra Strle**. Za priče so bili starši Franc in Tilka Močnik ter Jože in Vida Strle. Poročil je novi par Franci Cukjati.

Novemu paru želimo veliko sreče!

Smrti: Umrla sta v Villa Madero **Branko Barbovič** (70), v Ciudad Evita **Stanislav Buda** (84).

Naj počivata v miru!

V DOBRODELNI SKLAD Zveze mater in žena so darovali: ga. Mara Kužnik v spomin na Jožeta Peternela \$ 100.-; ga. Jožica Peternel v spomin na soproga \$ 100.-; ga. Pavlina Dobovšek v spomin na sotasta \$ 100.-; ga. Vida Pograjc v spomin na Staneta Budo in Jožeta Peternela \$ 60.- Bog plačaj!

Okvirni program pastoralnega obiska nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta

- **sreda, 12. nov. ob 11,15:** prihod na letališče Ezeiza
- **ob 19. uri** pozdravni večer v Slovenski hiši: v cerkvi sveta maša, v dvorani srečanje z nadškofom; vabljeni vsi rojaki!
- **četrtek, 13. nov.,** protokolarni obiski in srečanje s sorodniki
- **petek, 14. nov.,** srečanje z dušnimi pastirji, ob 15,15 duhovniški sestanek in ob 20. srečanje z Medorganizacijskim svetom
- **sobota, 15. nov.,** srečanje z otroki naših ljudskih šol in pozdrav na radijski oddaji Okence v Slovenijo
- **nedelja, 16. nov.,** Slovenski dan v Lanusu
- **sreda, 19. nov.,** med sobratimi lazaristi in birma v Slovenski vasi
- **četrtek, 20. nov.,** obisk rojakov in birma v Mendozii
- **petek, 21. nov.,** obisk rojakov in birma v Bariločah
- **sobota, 22. nov.,** vrnitev iz Bariloč in sklepna prireditev Srednješolskega tečaja
- **nedelja, 23. nov.,** birma v Slovenski hiši, popoldne srečanje s primorskimi rojaki v Devoto
- **ponedeljek, 24. nov.,** vrnitev v Slovenijo.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva
hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadstr. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148
dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

CD PLOŠE

Marko Fink (basbariton) in Nataša Valant (klavir) Schubertovi samospeli v slovenščini. Naročila sprejema Andrej Žnidar 766-6861

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 627-4242 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vomberger - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uradije ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uradije ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec -4 številke - \$ 12.-

OBVESTILA

NEDELJA, 2. novembra:

Malgaški asado ob 12.30 uri v Hladnikovem domu v Lanusu.

SREDA, 5. novembra:

Razgovor z inž. Jernejem Dobovškom pri ZSMŽ ob 17. uri.

SOBOTA, 8. novembra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri.

Ponovitev veseloigre „Ljubezen za bolezen“ ob 20.30 uri v Našem domu v San Justu.

NEDELJA, 9. novembra:

Vsakoletno tranijsko srečanje v Carapachay ob 10.15 uri.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

Ponovitev veseloigre

LJUBEZEN ZA BOLEZEN

Sobota, 8. novembra 1997, ob 20.30 uri

Hipólito Yrigoyen 2756 - San Justo

V LJUDEH VIDIM TEBE, DOMOVINA

V nedeljo, 16. novembra v Hladnikovem domu v Slovenski vasi

42. SLOVENSKI DAN

11.30 dviganje zastav

12.00 sveta maša, ki jo bo daroval nadškof dr. Franc Rode med mašo bo pel Domžalski komorni zbor

13.30 kosilo.

17.00 Kulturni program z udeležbo nadškofa.

Sodelovali bodo: Domžalski komorni zbor, Mladinski pevski zbor San Justo, Foklorne skupine s Pristave, Carapachaya in Hladnikovega doma, deklamirala bo mladina iz Slovenskega doma San Martín in Sloniškovega doma iz Ramos Mejía ter otroci naših osnovnošolskih tečajev.

Slavnostni govornik: g. Božidar Fink.

Nakaznice za kosilo so v prodaji po slovenskih Domovih, v Slogi in v društveni pisarni v Slovenski hiši do srede, 12. novembra. Cena za odrasle \$ 15, za otroke \$ 9. Pohitite z nakupom.

Za glasbo in ples bo poskrbel Slovenski instrumentalni ansambel

Na Slovenskem dnevu bodo tudi na razpolago vstopnice za koncert Domžalskega komornega zbora, ki bo v petek 28. novembra ob 20.30 v Slovenski hiši.

To bo dan srečanja in veselja. Ob slovenski besedi in pesmi bomo obudili zavest pripadnosti narodu in zvestobo domovini.

Študentska Organizacija Univerze v Ljubljani (Š.O.U.) prireja seminar

„Slovenija, tvoja priložnost“

od 12.1.98 do 23.1.98 z brezplačno oskrbo in prevozi v Sloveniji.

Prijave sprejema Slovenska latinskoameriška trgovska zbornica do 17.11.97

Informacije osebno ali po tel: Bartolomé Mitre 97, Ramos Mejía.

Tel.: 658-6574 / 656-6565

Slovenska kulturna akcija

v soboto, 8. novembra, ob 20. uri v mali dvorani Slovenske hiše

Predstavitve knjig Ivana Korošca

Z dolge ceste tujine, Zakasneli galebi, Beli spomini

O delih bodo govorili: Tine Debeljak, Vinko Rode in seveda avtor sam

ČETRTEK, 13. novembra:

Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri v Slovenski hiši.

PETEK, 14. novembra:

Izredno srečanje razširjenega Medorganizacijskega sveta ob 20. uri v Slovenski hiši. Ob tej priložnosti bomo pozdravili in sprejeli v naši sredi ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta.

SOBOTA, 15. novembra:

Sklepna seja Srednješolskega tečaja.

NEDELJA, 16. novembra:

42. Slovenski dan v Slovenski vasi z obiskom ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta.

SOBOTA, 22. novembra:

Zaključna prireditev Srednješolskega tečaja.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Jacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katia Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044

(1101) Buenos Aires - Argentina

NAGRADNO ŽREBANJE

ZA DVE LETALSKI VOZOVNICI BUE - LJU - BUE

je ena izmed mnogih priložnosti, ki jih imajo vsi, ki so si nabavili Karto Slogo (\$ 200.- v navadni vlogi). Veliko je zanimanje za MASTERCARD - CARTA SLOGA. Slednji imajo pri žrebanju dvojno možnost.

NE ODLAŠAJMO VEČ!
VSE INFORMACIJE: 656-6565

SLOGA DA VEČ!
V SLOGI JE MOČ!

Po kratki bolezni je umrl naš dobri mož, oče in stari oče

Stanislav Buda, DOMOBRANSKI NADPOROČNIK

Pokopali smo ga 22. oktobra 1997 na pokopališču „Los Ceibos“ - González Catán.

Zahvaljujemo se g. Kožarju in g. Erjavcu za pogoste obiske v njegovi bolezni. Še posebej gospe Vidi Šerjakovi za vso pomoč in tolažbo pri pogrebu, vsem njegovim preživelim soborcem, ki so ga spremili na zadnji poti, g. Erjavcu za ganljive besede ob grobu ter vsem, ki so nas tolažili in zanj molili.

Žalujejo: žena Anica
sin Marjan z družino
hčerka Lidija
sin Peter z družino
vnukinje: Alenka, Andreja, Veronika,
Guadalupe, Štefanija
pravnujka Florencija